

РЕМОНТНІ ТЕХНОЛОГІЇ І ЗБІЛЬШЕННЯ ЖИТТЄВОГО ЦИКЛУ ВИРОБУ

Д. Ільчук

Студент 4-го курсу, група АТ-21і, навчально-наукового механічного інституту

Науковий керівник – ст. викладач М. В. Пікула

*Національний університет водного господарства та природокористування,
м. Рівне, Україна*

У статті розглянуто вплив на продовження життєвого циклу виробів машинобудування сучасних ремонтних технологій, зокрема вібраційної обробки як ефективного методу вдосконалення очищувально-мийних операцій.

Ключові слова: життєвий цикл виробу, деталь, ремонтна технологія, вібраційна обробка.

В статье рассмотрено влияние на продление жизненного цикла изделий машиностроения современных ремонтных технологий, в частности вибрационной обработки как эффективного метода совершенствования очищающе-моечных операций.

Ключевые слова: жизненный цикл изделия, деталь, ремонтная технология, вибрационная обработка.

The article considers the impact on the continuation of the life cycle of repairing of mechanical engineering technologies, including vibration treatment as an effective method of improving cleaning-washing operations.

Keywords: life cycle of products, parts, repair technology, vibration treatment.

Продукція машинобудування охоплює всі етапи діяльності людини – від мініатюрних деталей і до величезних космічних споруд. Цим пояснюється збільшення попиту і вимог до її якості. При цьому збільшується і кількість застарілих виробів за технічними показниками і моральним зношенням. Технологічне рішення завдання створення якісної продукції із зменшенням екологічного навантаження здійснюється не тільки підвищенням обсягу та якості продукції, а й за рахунок підвищення життєвого циклу виробів - на стадії ремонту і утилізації виробів. Отже, необхідно збільшувати ресурс відремонтованих виробів при зниженні трудомісткості ремонту та утилізації вже непридатних виробів.

Однією з умов ефективного вирішення завдань підвищення життєвого циклу виробу є розвиток ремонтної технології, зокрема, очищувально-мийних операцій, які становлять значну частину загальної трудомісткості і мають істотний вплив на якість ремонту, утилізацію і використання деталей, отриманих при утилізації. Проблема екологічного забруднення вимагає невідкладного рішення, тому що кількість шкідливих викидів в результаті діяльності людини перевищує допустимі норми в 3...7 разів і продовжує зростати [1]. Перенасичення планети різними видами енергії, які перетворюються в тепло, за останнє сторіччя зросла більш ніж у 10 разів і кожні 10 років подвоюється. Негативними наслідками такої діяльності є озонові "дірки" в атмосфері, озоновий смог в тропосфері, "екологічні" хвороби людини, тварин і рослин, природні катаклізми тощо.

Понад 75 % усіх забруднень припадає на промислові підприємства, у деяких регіонах ці викиди перевищують 90 %. Якщо врахувати, що мінеральні та енергетичні ресурси, які використовують у виробництві, вже привнесли свої забруднення, то частка промислових викидів ще більше зростає. Це неминучий результат традиційного первинного виробництва - виготовлення техніки з первинних (іноді вторинних) ресурсів, тобто. Нові екологічно чисті

технології дорогі і кардинально не вирішують проблеми, адже вони базуються на переробці матеріалів із сировинних ресурсів, спочатку зумовлюють шкідливі забруднення і значні витрати енергії, у вартості якої не враховується привнесена нею екологічна шкода.

Для вироблення 1 кВт год (3,6 МДж) електроенергії спалюється 360 г умовного палива з виділенням 10,6 МДж енергії та утворенням 0,062 кг забруднень. На розвідку, видобуток, переробку та транспортування на 1000 км еквівалентного цій кількості реального палива з урахуванням витрат енергоресурсів на допоміжні служби та соціальну сферу потрібно 25...43 МДж енергії. Таким чином, для вироблення 1 кВт год електроенергії з невідновлюваних джерел споживається 35...45 МДж енергії, тобто в 10...15 разів більше, ніж її виробляється.

Тому традиційне первинне виробництво не дозволить навіть теоретично значно знизити кількість шкідливих відходів і необхідна принципово нова концепція промислового виробництва. Зокрема, виготовлення машин з відновлених деталей, що відслужили свій перший експлуатаційний цикл, тобто організацією вторинного виробництва. Відомо, що до кінця першого експлуатаційного циклу в брутто вибраковується не більше 25 % деталей, до 25 % деталей придатні до подальшої роботи без ремонтних впливів, значна частина має залишковий ресурс довговічності до 90 % від нових, виготовлених з первинних ресурсів. Використання цих груп деталей як металобрухту обумовлює втрати до 70% від вартості нових і на 25 % знижує шкідливі викиди [2, 3].

Для забезпечення ефективної експлуатації машин необхідне вдосконалення технології їх ремонту. Серед невирішених завдань важливе місце належить якості очищувально-мийних операцій - очищення від нагару, окалини, корозії тощо. При цьому якість обробки деталей безпосередньо впливає на довговічність і надійність відремонтованих машин. У сучасній ремонтній технології застосування вібраційної обробки (ViO) як ефективного методу вдосконалення очищувально-мийних операцій є відносно обмеженим. Але інтерес ремонтних підприємств до них досить великий - з підвищенням якісних характеристик продукції підвищуються і вимоги щодо її очищення. Так, надійність роботи точних приладів немислима без високої якості очищення їх деталей. Впровадження у виробництво досконалих очищувально-мийних процесів дозволяє підвищити якість складання і збільшити термін служби деталей, а значить, і машин в цілому.

Процес ViO деталей полягає у взаємодії часток робочого середовища з оброблюваною поверхнею у вібруючій камері установки і дозволяє одночасно обробляти велику кількість деталей, виготовлених з різних матеріалів. Широкі можливості і висока продуктивність сприяють поширенню ViO в різних галузях промисловості і викликають необхідність створення її оптимальних варіантів. Адже очищення деталей суттєво впливає на якість ремонту - через неякісне очищення деталей не використовують до 30% їх ресурсу. Тому вдосконалення технологічного процесу ViO, розробка і застосування більш ефективного устаткування мають важливе значення для підтримки техніки в працездатному стані.

1. Маслов Н. Н. Эффективность, качество ремонта автомобилей / Н. Н. Маслов. М. : Транспорт, 1981. - 304с.
2. Ремонт машин / Под ред. Н. Ф. Тельнова. М. : Агропромиздат, 1992.-520с.
3. Черноиванов В. И. Восстановление деталей сельскохозяйственных машин / В. И. Черноиванов, В. П. Андреев. М. : Колос, 1983. - 288с.